

Jeszenszky Zsolt: Mozdulj jobbra?

2023 november 12. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A nemzetközi politika f?sodrában teljesen balra tolódott az egykori közép.

„Move to the center”, hangzik az angolszász politikatudomány ismert tételmondata. Bizonyára valaki, valamikor elsőként mondta, de ez már a történelem homályába veszett. „A Pistának sok mindenben igaza van” – ezt viszont konkrétan tudjuk, hogy Antall József mondta, amikor az MDF-ben sokan számonkérték rajta, hogy miért nem lép fel erélyesebben a renitens Csurka Istvánnal szemben.

Három évvel ezelőt a PestiSrácok.hu-n már megírtam, hogy miért volt igaza Csurkának, és hogy mi volt az, amit rosszul látott. A lényeg: Antall, bármennyire is szilárd elvei és meggyőzései voltak, tisztában volt vele, hogy a politika a kompromisszumok művészete, és sok olyan adottság van, amelyeken nem vagy csak lassan lehet változtatni. A valóságot, a nemzetközi tendenciákat, a gazdasági adottságokat, más – általában nálunk nagyobb és erősebb – szereplőket és a többit nem lehet figyelmen kívül hagyni. Egy politikusnak ezeket mind figyelembe véve, bekalkulálva kell meghoznia a döntéseket. Nem annyira sétagalopp politikusnak (de cégvezetőnek sem) lenni. Főleg, ha az ember felelős, és nem csak olcsó népszerűsége hajt.

De nézzük az angolszász mondatot, mert ez fontos. „Mozdulj középre” – a gondolat az úgynevezett medián szavazó elméletéből ered, amit Duncan Black skót közgazdász fogalmazott meg 1948-ban (és ez is korábbi elméletekből, elsősorban Condorcet Márki értekezéseiből merítette). A teória lényege, hogy egy egydimenziós skálán elhelyezkedő jelöltek közül mindig az fog győzni, aki az összes szavazó eredőjeként meghatározható elképzelt szavazóhoz, az ő preferenciáihoz a legközelebb áll. Nemcsak az elméleti politikatudományban, de választásoknál, a gyakorlatban is előszeretettel alkalmazzák az elméletet.

Kézenfekvő tehát, hogy mindig az arany középutat kell keresni. A lehető legtöbb szavazót kell megszólítani, ugyanakkor a lehető legkevesebbet szabad elidegeníteni. A politika művészete többek között ebből is áll: a kettő között megtalálni az egyensúlyt. Vagyis olyan népszerű, vonzó dolgokat mondani, amik sok embert fellelkesítenek. Nyilván a „mindenkinek minden legyen jó” szlogen önmagában kevés, a választók ennél több konkrétumot szeretnének. Viszont minél markánsabbak a konkrétumok, annál több választót taszítanak is, akik pont az ellenkezőjét szeretnék.

Természetesen a választók sosem egydimenziósak (azaz nem egyetlen szempont alapján döntenek), illetve ha sok választó nagyjából le is szűkíti a döntését egy-egy, általa legfontosabbnak tartott szempontra, ezek a szempontok különböző embereknél mások és mások lehetnek. A politikusoknak nagyon sok ilyen „skálán” kell elhelyezniük a választókat (és önmagukat), majd ezeket a skálákat valahogy összefésülni, és megtalálni az arany középutat. (A politika tehát bonyolult matematika is egyben.)

Nézzünk egy egyszeri példát: tiltsuk be kerek perec az abortuszt! Ettől sok életpárti, hívő ember lelkes lesz. De lehet-e velük választást nyerni? (Tíz évvel ezelőt Lengyelországban talán igen, de ma már valószínűleg ott sem.) Ez a szigorú álláspont sokakat taszít. A másik véglet: liberalizáljuk teljesen az abortuszt. Ez viszont szintén sokakat fog taszítani. Akik szerint a magzati élet teljes értékű élet, ami a fogantatás pillanatában kezdődik, és Isten ajándéka. De azokat is, akik egyszeren úgy gondolják, hogy egy feleltlen éjszaka következményét nem lehet csak úgy büntetlenül „semmissé tenni”. (Persze az is lehet, hogy egy adott társadalomban a legtöbb ember számára az abortusz nem kardinális kérdés, nem ez alapján dönt – ez esetben ezzel a „skálával” nem különösebben kell foglalkozni, vagy legalábbis csak erre fogékony célcsoportoknak érdemes beszélni róla.)

Egy politikusnak tehát, bármi is legyen a személyes meggyőzése, olyan álláspontot kell képviselnie, amellyel nagyszámú választót – számukra releváns témákban – meg tud szólítani, sokukat meg tudja nyerni, és minél kevesebbet idegenít el. Más kérdés persze, hogy a hiteles politikus a fontos témákat úgy választja meg, hogy azok ne csak a választókkal rezonáljanak, hanem a saját meggyőzésével se kelljen szembemennie. De a hitelesség, az elvek mellett a nagyfokú pragmatizmus is szükséges.

Az arany középut leginkább ezt az elvű pragmatizmust jelenti. Először is a valóság felismerését. A megváltoztathatatlan adottságok elfogadását, ugyanakkor a megváltoztathatók megváltoztatására való hajlandóságot és képességet. És ami talán a legfontosabb: a bölcsességet a kettő felismeréséhez. Vagyis: mi az, amihez alkalmazkodni kell, és mi az, amiben van mozgástér. Majd pedig ezt a mozgástér amennyire csak lehet, tágitani. Közben kompromisszumokat is kötni.

Amikor valaki nem vesz tudomást a valóságról, dogmákhoz ragaszkodik, akár nagyon nemes, de irreális célokat, ideákat kerget, nem képes különbséget tenni a megváltoztathatatlan és a megváltoztatható, a kardinális és az irreleváns között, de legalábbis valamiféle fontossági sorrendet felállítani, azt nevezhetjük – jóindulatúan – idealizmusnak (esetleg értékalapú politizálásnak), de hívhatjuk őket fantasztáknak vagy egyszeren csak politikai amatőröknek is. (És tegyük hozzá: az amatőrök számos területen ön- és közveszélyesek tudnak lenni.)

A hazai baloldal a nemzetközi globalista rendszerhez, annak domináns ideológiáihoz való teljes alkalmazkodást látja helyesnek. Elfordulhat köztük, aki szinte elhivatottságból, és van, aki anyagi és hatalmi célokért. Persze akár a kettő kombinációja is lehet. A globalista baloldalon van egy szűk elit, amely vagy hisz, vagy nem az uralkodó neomarxista eszmékben, de haszonélvezte a hegemoniának. És vannak milliószámra a „hasznos hülyék”, ideológiákkal indoktrinált valóságtagadók, akik szerint az integráció sikeres, a szankciók működnek, a férfiak szülhetnek stb.

Az úgynevezett „igazi konzervatívok” pedig teljes meggyőzéssel hiszik, hogy értékalapon állnak. Sokukra ez igaz is, de számos opportunist is van köztük, beleértve azokat, akik ezt az oportunizmust saját maguknak sem ismerik be, és morális felbrendéssel fürdenek a saját dicsfényükben. Valójában ők mindannyian társutasai a globalista baloldalnak. Szervilis behódolók, akik ugyan elvesztenek minden választást, de rettentő büszkék rá, hogy ők „nem populisták”. Tegyük hozzá, a marginális jelentőségű hazai „igazi konzervatívok” mellett sajnos ez jellemző ma az amerikai Republikánus Párt főszórára is, és ezért el is veszítik sorra a választásokat.

A választást ugyanis meg kell nyerni. Ez mindennek az alapja. Akkor lehet cselekedni, elveket és terveket a gyakorlatba ültetni. A választás megnyerése után pedig a többséget fenn kell tartani. Ezt nevezik a liberálisok (és az igazi konzervatívok) elszórtan populizmusnak. Vagyis azt, ha egy politikai erő olyan döntéseket igyekszik hozni, amelyek találkoznak az adott társadalom többségének akaratával.

Mert ami nem felel meg az ő finnyás, „felvilágosult” ízlésüknek, az muccsai. És persze rasszista, kirekesztő, autokrata, szélsőjobboldali, diktátor – mikor mi épp a kedvenc íz a globalista baloldali terminológia fagyaltospultjában. Mert hogy ma már csakis szélsőjobboldali lehet bárki, aki Trockijtól kicsit is balra áll. A mainstreamben, a nemzetközi politika főszórában ennyire balra tolódott az egykori közép.

A túloldalon pedig ott van a másik véglet: a fantazmagóriák és fantaszták, az idealizmusok és idealisták. Akiket nem érdekelnek a realitások, és mindent leegyszerűsítene. Nem számít a gazdaság, a munkaerőpiac, a nemzetközi érdekérvényesítő képességünk stb. Nem kell nekünk semmilyen nemzetközi szervezet, külföldi kereskedelmi partner, befektető stb. Ne legyen akkumulátorgyár, ne jöjjenek határozott idejű vendégmunkások elvégezni a nemzetgazdaságunk számára nélkülözhetetlen, de magyarok által már nem vállalt munkákat. Ne vegyünk részt a gyártási, kereskedelmi, ellátási láncokban. Ne legyen semmi, ne jöjjön ide senki... Majd a pilisi szívcsakra mindent megold... És persze köztük is van sok-sok opportunist, aki csak szavazatszerzés céljából hergel ilyenekkel.

Oké, ne legyünk teljesen cinikusak; a radikális jobboldalon van számos elv, gondolat, amivel egyet lehet érteni. A határon túli magyarokkal való szolidaritás. A globalista, internacionalista szervezetekkel, a multinacionális vállalatokkal szemben a nemzeti szuverenitás megőrzése. De ez sem történhet egy szál karddal a tankok ellen. A nemzetközi tét nem hogy be kell engedni, hanem kifejezetten ide kell vonzani. Mert különben a szomszédba mennek, és akkor Románia tényleg elhúz mellettünk, nem csak a Telex-444-HVG hazudja majd, hogy az alfelület nézzük. De a nemzetközi tét úgy kell idekötni, hogy ne kiszolgáltatva legyünk, hanem kölcsönös függésben. Hogy ne érje meg nekik egyszer csak lelépni.

És ma Magyarországon ezt láthatjuk: a globális ellátási láncoknak nem a végén vagyunk, hanem horizontálisan és vertikálisan is mélyen integrálódva. Azaz nemcsak egy adott termék elállítási láncában vagyunk tényező, hanem a termékhez egy-egy ponton kötődő további komplett ellátási láncokban is. Sőt, sokszor mi vagyunk a láncok közötti kapocs. Eklatáns példa erre az autó- és az akkumulátorgyártás.

És még sok-sok aspektust fel lehetne hozni. Józanul, kiegyensúlyozottan, a középúton haladva kell egy országot kormányozni. De van még egy fontos mondat, L. Neil Smith libertárius politikai aktivista és sci-fi írótól: „A nagy emberek nem középre mozdulnak. A nagy emberek elmozdítják a közepet.” Ezt látjuk most Magyarországon: a közép megy vissza balról jobbfelé, a helyére.

Borítókép: A globális érdekeket képviselő Európai Parlament ülésterme (Fotó: AFP/Frederick Florin)

Jeszenszky Zsolt - www.magyar nemzet.hu

Ajánló